Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 236 (3236). | 1940 оной октябрийн 10 четверг | СЭН 10 МҮНГЭ

ВЦСПС-эй ПРЕЗИДИУМДЭ

фабрично-заводской ба нютагууддахи комитедүүдэй отчедууд ба һунгалтанууд тухай

Доодо шатын профсоюзна органуудай һунгагдаһаар тусхайта болзоройнь дүүрэһэвтэй дашарамдуулан, Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Соведэй Президиум болбол фабрично-заводской ба нютагууддахи комитедүүдэй, мүн тэрэшэлэн цеховой комитедүүдэй ба профсоюзна группануудай организаторнуудай (профгруппоргнуудай) отчедуудые ба һунгалтануудые 1940 оной октябрь-ноябрь һаранууд соо үнгэргэхэ гэжэ шиидхэбэ.

Доодо шатын профоргануудай отчедууд ба һунгалтанууд болбол Советскэ Союзай ажахын ба оборонно хүсэшадалые саашадань улам бэхижүүлгэдэ, социалистическэ соревнованиие дэлгэрүүлгэдэ ба ажалай журам сахилгые бүхэжүүлгэдэ профсоюзна олониитэ членүүдые элсүүлгын лозунг доро үнгэрэгдэхэ ёһотой.

Профсоюзна организацинууд хадаа отчетно-һунгалтын суглаанууд дээрэ большевистскэ критикэ ба самокритикые үргэнөөр дэлгэрүүлэн, фабрично-заводской ба нютагуудахи комитедүүдэй составта—хүдэлмэришэн ангиин ба советскэ интеллигенциин эрхим хүнүүдые дэбжүүлгые хангаха уялгатай.

Партийна кадрнуудай культурна хэмжээн тухай

ВКП(б)-гэй XVIII съезд болбол олониитын коммунистическэ хүмүүжэлэй асуудалые түрүүшын планда дэбжүүлһэн байна. Ажалшадай оюун сэдьхэлдэхи, капитализмын үлэгдэлнүүдтэй тэмэсэл, олониитын коммунистическэ үнэнсэхэ мэдэрэлые дээшэлүүлгэ—эгээ энэ хадаа манай үеын гол зорилгонуудай нэгэн гээшэ. Тус зорилго болбол, хамагай түрүүндэ, партийна кадрнуудай урда, Ленин-Сталинай агуу ехэ партиин активна ажалъябуулагшалай урда туйлай ехэ эрилтэнүүдые табина.

Манайда культурын асуудал улам бүри ехэ үүргэтэй болоно. СССР-эй хүгжэлтэ болбол, ниитын ажабайдал, ниитын оюун мэдэрэлые тодорхойлно гэһэн марксистска тезисые тодоор гэршэлнэ,—СССР доторхи үйлэдбэриин социалистическэ харилсаануудай бадархатай хамта, социалистическэ культура хүсэнтүгэсөөр урганa. СССР-тэ арадай гэгээрэл болбол капиталистическэ оронуудта хэзээшье байгаагүй тиимэ үргэн далайса олоо. Советскэ наука гайхамшагаар хүгжэнэ, тэрэнэй эрилтэ хангахын тулада советскэ гүрэн зөөри гамнадаггүй. Литература ба искусство—культурна ажалъябуулгын иимэ һалбаринууд советскэ арадай ажабайдалдань элитэ һуури эзэлбэ.

Бүхы культурна хүдэлмэри нэгэ лэ шэглэлтэй байха ёһотой. Ухаан бодолой ажабайдалай бүхы һалбаринууд—наука, искусство, һургуули ба вузууд, хэблэл—болбол партиин хүтэлбэреэр, коммунизм байгуулгын нангин хэрэгтэ алба хэхэ ёһотой.

Большевигүүд—хэдэн зуун жэлнүүдэй торшо соо хүн түрэлтэнөөр суглуулагдаһан бүхы культурна баялигуудай ёһото лэ уг залган абагшад мүн. Социалистическэ общество болбол урдын культурна баялигуудые өөрынгөө гарта абаад, тэрэнээ улам баяжуулан, бүри хүгжөөнэ. Капиталистическэ оронуудта культурын агууехэ сокровищницонуудай һандаран һалажа байһан энэ үедэ, советскэ уладууд хадаа хүн түрэлтэнөөр суглуулагдаһан культурна баялигуудые наряар хамгаална.

Ленин-Сталинай парти болбол эдэ баялигуудые яажа хэрэглэхэб гэжэ, өөрынгөө членүүдые һургана, бүхы советскэ арадые һургана, эдэ баялигуудые гүнзэгыгөөр шэнжэлхыень, тэдэниие шудалан эдлэхыень уряална, юуб гэхэдэ, энээнгүйгөөр социалистическэ культура байжа шадахагүй юм.

Культурна хэмжээгээ дээшэлүүлгээр партийна активай хүдэлмэриин имагта ехэ удхашанартай байһавь энээнһээ харагдана. Манай зорилго хадаа бүхы хүдэлмэришэд ба таряашадые эрдэмтэй болголгодо байна гэжэ, ВКП(б)-гэй XVIII съезд дээрэ нүхэр Сталин хэлээ һэн. Энэ зорилго, түрүүшын ээлжээндэ, партийна кадрнуудаар шиидхэгдэхэ ёһотой. Парти болбол СССР дотор хүгжэжэ байгаа социалистическэ культурые бүхы талаһаань хүтэлбэрилгые бэелүүлнэ, иимэһээ, партийна кадрнууд өөһэдөө тон культурна байха ушартай.

—Та партийна хүн байнат, тиимэһээ бүгэдые һонирхохо ёһотойт,—гэжэ, стахановецуудай бүхэсоюзна нэгэдэхи совещани дээрэ, „Центральна Ирмино“ шахтын парторг нүх. Петровто нүхэр Сталин хэлээ һэн.

Парти болбол өөрынгөө кадрнуудай идейнэ хэмжээнэй дээшэлэлдэ имагта ехэ анхарал табина. Большевизмые шудалха, ниитын хүгжэлтын законуудые ойлгохо, марксистско-ленинскэ теориие шудалха зорилго манай бүхы кадрнуудай—партийна, профсоюзна, советскэ, ажахын кадрнуудай урда табигдана.

Марксизм-ленинизмын энциклопеди—„ВКП(б)-гэй историин хураангы курс“ болбол манай хүдэлмэрилэгшэдэй теоретическэ хэмжээе дээшэлүүлгэдэ хүсэнтүгэс түлхисэ олгоо. Марксистско-ленинскэ теориие шудалалгада манай интеллигенциин бүхы отрядуудай эрмэлзэлгэнь орон дотор ургажа ба үргэдэжэ байна. Энэ хэрэгтэ илангаяа партийна кадрнууд нилээд амжалтануудые туйлаа. Зүгөөр, тус зорилгые бүрин шиидхэлгэ хадаа манай кадрнуудай культурна хэмжээе үргэдхэлгэһөө бага бэшэ дулдыдана. Ушарынь, „Хураангы курсын“ гүнзэгы удхые шудалалга хадаа марксистско-ленинскэ теориие шудалха эрмэлзэлгые түрүүлхэ, марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудые, Маркс, Энгельс, Ленин, Сталинай гол хүдэлмэринүүдые үзэлгэдэ түлхисэ болохо ёһотой.

Марксын һургаал болбол „философиин, политическэ экономиин ба социализмын агууехэ түлөөлэгшэдэй һургаалнуудай сэхэ ба бодото үргэлжэлэлынь мүн... Энэ хадаа хүн түрэлтэнэй байгуулһан эрхим баялигуудай ёһото уг залгагша гээшэ“ гэжэ Ленин бэшээ бэлэй.

Эгээ иимэһээ, Ленин болбол хүн түрэлтэнөөр байгуулагдаһан эрдэм ухаае бүхыдэнь ойлгонгүйгөөр бодото коммунист боложо шадагдахагүй юм гэһэн ушарые тон оролдосотойгоор ойлгуулан хэлэдэг һэн. Ленинэй хэлэһэниинь: „Өөрынгөө оюун сэдьхэлые, хүн түрэлтэнөөр байгуулагдаһан бүхы баялигуудай ухаан бодолоор баяжуулаад байхадаа лэ, имагтал тиихэдээ коммунист боложо шадагдаха“.

Маркс хадаа пролетариадай революционно үзэл бодолые зохёон байгуулхалаа, немецкэ философидо, англиска политическэ экономидо, французска социализмда түшэглэһэн байна. Политическэ экономиие, философиие, ниитын һаналбодолой историие үзэнгүйгөөр, марксизм-ленинизмые гүнзэгыгөөр шудалжа шадагдахагүй; естествознаниин гол выводүүдтэй, историческа наукын шухалын шухала фактнуудтай танилсаагүй аад, бэхи экономическа ба философско эрдэм абажа шадагдахагүй байһань тэрэһэн дээрэһээ элирнэ. Манай социалистическэ байдал хадаа партийна хүтэлбэрилэгшэдэй, коммунизмын агууехэ байгуулалтые эмхидхэгшэдэй урда шэнэ ба бүри орёо зорилгонуудые дэбжүүлнэ.

Ленин-Сталинай парти болбол манай орон дотор гүрэнэй бүхы ажалъябуулгануудые, тэрэ тоо о угаа ехэ, тон баян техникээр зэбсэглэгдэнхэй социалистическэ ажахые хүтэлбэрилнэ. Партийна кадрнууд экономическа наукануудые, марксизм-ленинизмын экономическа теоринуудые шудалха уялгатай. Энэ хадаа—промышленностиие, транспортые ба хүдөө ажахые бүрн һайнаар хүтэлбэрилхэ эргые тэдэндэ олгохо байна. Партийна кадрнуудай экономическа уялгань—манай илалтата дабшалтын зайлашагүй шухала услови мүн.

Уранһайханай литературые, искусствын зохёолнуудые мүн лэ мэдэхэ хэрэгтэй. Научна эрдэмээ хүн түрэлтэнэй культурын бүхы талануудые гүнзэгыгөөр ойлголготой зохилдуулан нэгэдхэгшэ, марксизм-ленинизмын классигуудһаа энээндэ һуралсаха шухала.

Манай кадрнуудай культурна хэмжээе саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ зорилгобэрхэтэй байбашье, хүсэд бэелүүлэгдэхээр хэрэг мүн. Урдаа табигдаһан зорилгоёо туйлахын тулада имагта лэ оролдолго, эрмэлзэлгэ гаргаха хэрэгтэй. Өөрынгөө культурна хэмжээе үргэдхэхынь тула, өөрынгөө ухаан бодолые хүн түрэлтэнэй культурын дээжээр баяжуулхынь тула, манай хүдэлмэрилэгшэдтэ саг дутана гэжэ хэлэжэ болохогүй. Хуушанай сагта, хаанта засагай үедэ, манай партида ороһон түрүү хүдэлмэрилэгшэд хадаа культурые шудалхын тула саг олодог лэ байһыень һанаха хэрэгтэй. Түрүү хүдэлмэришэд Марксын «Капиталые» ба Ленинэй зохёолнуудые үзэдэг байгаа. Тэдэнэр Дарвинтай танилсадаг һэн. Тэдэнэр классическа литература, истори, философиие үзэдэг байгаа.

Мүнөө үедэ социализмын орон дотор, культурын эрхим дээжэнүүдые манай кадрнууд шудалхынь тула бүхы условинууд байгуулагданхай.

Гэхэтэй хамта, зарим партийна хүтэлбэрилэгшэд марксистско-ленинскэ теориие мэдэхэгүйһөө гадна, культурын асуудалнуудта оройдоо грамотна бэшэ байдаг тиимэ фактнууд бии. Иимэ хүтэлбэрилэгшэд хадаа партяар даалгагдаһан практическа хүдэлмэреэ муугаар дүүргэдэг. Тэдэнэр ходо алдуу хэдэг, авторитедээ гээдэг, организациингаа юрын членүүдһээ хожомдодог байна.

Зүгөөр, практическа хүдэлмэреэр тон ехэ байбашье, өөрынгөө ухаан бодолые баяжуулхын ба эрдэмээ ехэдхэхын тула саг олодог тиимэ хүтэлбэрилэгшэд олон. Иимэ хүтэлбэрилэгшэдэй практическа хэрэгынь һайнаар ябадаг. Манай бүхы партийна кадрнууд иимэ хүнүүдтэй зэргэшэхэ ёһотой. Тэдэнэр болбол культурын дээжэнүүдые шудалхадаа, манай орон дотор коммунистическэ үнэнсэхэ мэдэрэлые дээшэлүүлгын хэрэгые. ажалшадай коммунистическэ хүмүүжэлэй хэрэгые хүсэнтүгэсөөр урагшань дабшуулна.

(„Правдын“ түрүү бэшэгһээ).

Таряа хадалгые энэ гэһээр дүүргэхэ

ХУРААЛГЫН ЯБАСА

★

Мүнөөдэр тунхаглагдаһан мэдээгэй ёһоор, таряа хадалгын план республика дотор 101,6 процент дүүрээ. Гэбэшье, Баргажанай, Закаменай, Хойто-Байгалай аймагууд таряа хадалгаяа мүнөө хүрэ эр дүүргээдүй, харин республика доторхи дундуур тоонуудай саана хоргодоод ябаһыень тэмдэглэхэ шухала.

Хураалгын хүдэлмэридэ гол шухала звенонь болохо—таряасохилго урда мэтэ хангалтагүй. Таряа сохилгые шангадхаха тухайда ВКП(б)-гэй Обкомой ба БМАССР-эй Совнаркомой зүгһөө аймагуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ хэдэн дахи хатуугаар һануулагдаһан байбашье, олонхи аймагуудта ямаршье хубилалта болоодүй.

Комбайнаар хураагдаһаниие оруулбал, октябрь һарын түрүүшын табан хоног соо 20403 гектар дээрэхи таряан сохигдоһон байна. Тиихэдэ, молотилкануудаар сохиһониинь миил 4554 гектар байба. Энээн дээрэһээ багсаахада, молотилканууд үдэр бүридэ мянгаад гектар хүрэхэгүй газар дээрэхи таряа сохидог байна гээшэ. Иимэ аалин темп юу гэршэлнэб гэхэдэ: олонхи колхозуудта молотилкануудые дүүрэн хүсөөрнь хүдэлгэнэгүй, хоёр сменын хүдэлмэри үшөө эмхидхэгдээдүй байһаниинь эли.

Гэхэ зуура, үнгэрэгшэ табан хоног соо хэдэн олон аймагууд таряагаа хадажа ба боожо дүүргэһэн байна. Тиимэһээ, молотилканууд дээрэ ажаллаха хүдэлмэриин хүсэн дутамаггүй оии байгаа. Зүгөөр, зарим колхозуудай правленинүүд хадаа молотилкануудые һүни үдэргүй—бүхэли сутка соо ажаллуулхын орондо, бэеынгээ амарые хараад, комбайнуудай стационарна хүдэлмэриие үргэлжэлхэ гэжэ эрмэлзэнэ. Энээн түрүүн молотилкаар сохилгые хүсэд һайнаар эмхидхэхэ тухайда парти ба правительствын заабариие тэдэнэр маргана.

Үнгэрэгшэ һарын һүүл багта ороһоно культурануудые хадажа дүүргэһэн Кяхтын аймагай колхозууд—хүдэлмэриин ба унаагай хүсые бүхыдэнь таряа сомолгодо ба сохилгодо табижа шадаха хүсэд аргатай байһан аад, энээниие хэвгабагүй. Октябриин 1-һээ 5 хүрэтэр, тэндэхи колхозууд үдэртөө арай хэрэй гэжэ 253 гектар дээрэхи таряа сохибо.

Тарбагатайн аймаг дотор таряа сохилгын хүдэлмэри мүн иимэ аали темпээр ябуулагдана.

Таряа сохилгые шангадхахатай хамта, сомолгые шамдуулха шухала. Энэ болбол таряагаа гээлтэгүйгөөр хураажа абалгын шухала услови болохо байна. Мүнөөдэрэй зарилго хадаа—ургаса хадаха, боохо ба сомохо хүдэлмэринүүдые ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхэ, поли дээрээ нэгэшье колос үлөөхэгүй, молотилкануудые дүүрэн хүсөөрнь хүдэлгэхэ ба гүрэндэ ороһо тушаалгын планиие саг болзор соонь гүйсэдхэхые эринэ.

Таряа сохилго ба тушаалгаяа дүүргэбэ

ХОРИ. Анаагай сомоной „Улаан Одон“ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Базаржапов) болбол таряа сохилгоео аймаг дотороо эгээн түрүүн дүүргэбэ. Гүрэндэ 599 центнер таряа тушааха байһан аад, 599 центнер, натуроплата 532 цент. тушаажа, планаа хүсэд дүүргэһэн байна.

Мүн тэрэшэлэн 915 центнер үбһэ тушаагаа. Ноһо, тоһо, картофель ба овощь тушааха уялгануудаа бүрин гүйсэдхөө.

Түрүүлэгшэ нүх. Базаржапов, 1940 оной хүдөөажахын хүдэлмэринүүдые болзор соонь, эрхимээр үнгэргэхэ тухайда тон ехэ оролдолго гаргана. Бригадануудайгаа ажалыень зүбөөр эмхидхэн, ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа, саг үргэлжэ шалгалта хэжэ дутуунуудаа дары заһадаг—иимэһээ амжалтатайгаар ажаллана.

Дамба Жамсуев.

Тунхэнэй аймагай XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой ток дээрэ, гүрэндэ тушааха таряа бэлэдхэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Түрүүшын планда—колхозой түрүүлэгшэ нүх. Оздоноев ба эхин парторганизациин секретарь нүх. Б. Барбаков гэгшэд, тушаагдаха таряагаа ВКП(б)-гэй райкомой секретарь нүхэр Гончаровто үзүүлжэ байна. П. Михайловай фото.

Сохилго дээрэ хоёр сменээр ажаллана

Манай, Тамчын сомоной гурбан колхозууд—Молотовай нэрэмжэтэ, „Социализм“ ба „Красный Октябрь“ болбол мүнөө жэлэй ургаса хураалгые урда урдынхиһаа үлэмжэ эмхитэйгээр үнгэргэжэ байнад. Таряа хадалга ба боолго дүүрэһээр үни болоо. Мүнөө үедэ сомолго ба сохилго дээрэ бүхы хүдэлмэриин ба унаагай хүсэн табигданхай.

Ургаса хураалгые шамдуулхатаяа хамта, манай сомон хадаа гүрэндэ ороһо тушаалгые эршэмтэйгээр ябуулна. Уялгата тушаалгын ба натуроплата оруулгын план 80 проц. гүйсэдхэгдөө. Мүнөө колхоз бүхэн гүрэнэйгөө урдахи уялгануудаа октябриин 15 хүрэтэр бүрин дүүргэхын түлөө тэмэсэжэ байна.

Энэ зорилгоор, таряа сохилго ба сомолго дээрэ колхознигуудай хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэлгэ эригдэнэ. „Красный Октябрь“ артельдэ—1 морин молотилка, „Социализм“ ба Молотовай нэрэмжэтэ колхозуудта— „МК-1100“ молотилканууд хүдэлмэрилнэ. Таряа сохилгые бүхэли сутка соо ябуулхын тулада, хоёр сменын хүдэлмэри эмхидхэгдээ. Эдэ колхозуудта сложно молотилкануудай хажуугаар, комбайнуудшье хэрэглэгдэнэ.

„Ургаса хураалга ба хүдөөажахын продуктнуудые бэлэдхэлгэ тухайда“ ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй ба Союзна Совнаркомой тогтоолые бэелүүлхын түлөө тэмэсэлэй ашаар, манай эндэхи колхозууд таряа хураалгые гээлтэгүйгөөр үнгэргэжэ байна. Полевой бригадын бригадирнууд болбол колхознигуудай хэһэн хүдэлмэриие үдэр бүридэ тушаан абажа ба шанарайнь хойноһоо тон шанга контроль табидаг байгаа. Мүн тэрэшэлэн, хураагдаһан участок бүхэниие колхозойнь түрүүлэгшэ саг болзор соонь тушаан абана.

Таряа сомолгонь дүүрэхэ дүтэлөө. Энэ хүдэлмэри дээрэ тусхай звенонууд ажаллана. Жэшээнь, Молотовай нэрэмжэтэ колхоздо 33 морид ба 11 хүн—гурбан звено болоод, таряа сомолго дээрэ хүдэлмэрилжэ байна.

Энэ жэлэй баян ургасые саг соонь, эрхимээр хурааха тухайда оролдохо зуураа, колхознигууд болбол ерэхэ жэлдэ элбэг ехэ таряа ургуулхын үндэһэ һуури болохо—намарай пар хахалалгые шухалашална. Хамта 900 гектар хахалха байһанһаа, октябриин 5 хүрэтэр 700 гаран хахалагдаһан байгаа. Пар хахалалга дээрэ тракторнуудһаа гадна, 35 плуг табигдаа.

Һамажап Лубсанов—Тамчын сомсоведэй секретарь.

Селенгэ.

Алдуугаа заһаба

Хорнин аймагай, Советскэ сомоной „Зургаанай Зам“ колхоз, хураалгын үедэ тохёолдоһон алдуу дутуунуудые ябуудтаа усадхажа, хүдэлмэриингөө планиие хүсэд дүүргэдэг болоо. Түрүүлэгшэ нүх. Цыцыстуев, хүдэлмэреэ шэнэдхэн табижа, таряа тушаалгада олон моридые ба колхознигуудые табяа. Үнгэрһэн һара соо 1000 центнер таряан тушаагдаба.

Р. АНАНДУЕВ.

Хооһон үгөөр хизаарлана

ТАРБАГАТАЙ. (Телефоноор абтаба). „Путь Социализма“ колхозой хүтэлбэрилэгшэд болбол ургасын гээлтэтэй эрид хатуу тэмэсэл ябуулха, таряагаа наряар харууһалха тухай олые хэлсэдэг. Зүгөөр, бодото хэрэгынь хооһон үгөөр хизаарлагдана. Правлениин хажуудахана байһан ток дээрэхи таряае гахайнууд түйбэжэ байхадань, хэншье хэрэгсээнэгүй. Һахюулшаар томилогдоһон Г. Торгашиен, ехэнхи сагаа гэртээ үнгэргэнэ.

ИВ. ТУРГЕНЕВ.

РЕСПУБЛИКЫН АЙМАГУУДТА ТАРЯАХУРААЛГЫН ЯБАСА ТУХАЙ

БМАССР-эй Наркомземэй мэдээ

1940 оной октябриин 5

АЙМАГУУД	Дүүргэлтэ процентээр: хадагдаһань	Тэрэнэй тоодо комбайнаар	һүрилэлгэ	Сохигдоһонь	Намарай пар хахалалга
Заиграйн	100,3	89,5	64,9	59,5	20,1
Хорнин	101,2	94,4	32,9	53,1	48,8
Иволгын	103,9	97,1	38,7	50,3	50,0
М.-Шэбэрэй	104,8	95,8	21,2	45,3	19,9
Яруунын	104,2	97,7	55,3	45,0	26,2
Бичурын	100,6	79,4	16,9	43,2	23,5
Тунхэнэй	100,2	76,1	58,6	40,8	70,7
Селенгын	101,6	76,2	37,8	37,1	39,6
Баунтын	130,0	—	54,2	37,0	52,6
Тарбагатайн	100,7	69,6	16,1	27,8	33,9
Кабанскын	100,0	72,0	39,7	27,1	37,6
Зэдын	103,2	63,1	22,8	27,1	57,8
Кяхтын	106,6	67,1	34,6	26,9	24,5
Закаменай	86,4	40,2	20,0	15,7	17,6
Хойто-Байгалай	55,0	—	—	—	—
Баргажанай	98,2	53,8	48,5	31,0	22,7
Хамта	101,6	78,9	32,4	38,1	84,4

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Хүтэлбэрилхы хүдэлмэринүүдтэ эхэнэрнүүдые зоримгойгоор дэбжүүлхэ

Партиин XVII съезд дээрэ нүхэр Сталин хэлээ һэн:

„Эхэнэрнүүд болбол манай ороной хүн зоной хахадынь болоно, тэдэнэр хадаа ажалай угаа ехэ арми гээшэ, тиин тэдэнэр манай үхибүүдые, манай ерээдүй үетэниие, тэйлбарилан хэлэбэл, манай ерээдүйе хүмүүжүүлхэ зорилготой байна... Эгээ тиимэһээ, бидэнэр болбол ажалша эхэнэрнүүдэй ургажа байгаа нийтын активностиие ба хүтэлбэрилхы тушаалнуудта тэдэнэй дэбжүүлые—манай культурностиин ургалтын арсашагүй тэмдэг мүн гэжэ—амаршалха ёһотойбди“.

Бурят-Монголой партийна организаци болбол хүтэлбэрилхы партийна, советскэ, ажахын ба бусад хүдэлмэридэ эхэнэрнүүдые дэбжүүлгээр ехэхэн хүдэлмэри хэһэн байна. Гансахан 1940 ондо партийна хүдэлмэридэ хэдэн арбаад эхэнэрнүүд — активистнүүд дэбжүүлэгдэбэ. Нүх. Пикалова—багша, мүнөө ВКП(б)-гэй Иволгын айкомой агитаци ба пропагандын таһагые даагшаар хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Воронцова—медицинскэ сестра, мүнөө ВКП(б)-гэй Пригороднэ райкомой секретаряар, нүх. Елбонова—эвенкэ, колхозой уншалгын байшангые даагша байһанаа, ВКП(б)-гэй Баунтын райкомой инструктораар дэбжүүлэгдэһэн байнад. Эдэнэр, даалгагдаһан зорилгонуудаа муу бэшээр дүүргэнэ.

Зүгөөр, хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ эхэнэрнүүдые дэбжүүлгын хэрэг үшөө хангалтагүй гэжэ хэлэхээр байна. Хүтэлбэрилхы партийна хүдэлмэрилэгшэдэй 16 процентнь эхэнэрнүүд болоно. Хүтэлбэрилхы парторгануудай һунгалтануудай үедэ эхин парторганизацинуудай секретарьнуудта миил 56 эхэнэрнүүд һунгагдаһан байгаа.

Улан-Удын Центральна райком болбол дэбжүүлэгдэһэн залуу эхэнэрнүүдтэ туһалха хэрэгтэ тон ханалтагүйгөөр ханлана.

ВКП(б)-гэй райкомой эмхидхэлэй-инструкторска таһагые даагша нүхэр Мавгутов мэдүүлнэ: „Райкомой зүгһөө эхин парторганизацинуудай секретарьнуудтай-эхэнэрнүүдтэй тусхай хүдэлмэри ябуулагдаагүй, харин юрэнхы хүтэлбэри бэелүүлэгдэжэ байгаа“. Тиихэдэ, бусад районууддахиһаа Центральна райондо эхин парторганизацинуудай секретарьнууд-эхэнэрнүүд олон байха юм.

Железнодорожно районой эхин парторганизацинуудай 62 секретарьнуудай миил 5-нь эхэнэрнүүд, Зэдын аймагта 48 секретарьнуудай миил 4-нь эхэнэрнүүд, Закаменай аймагта 29 секретарьнуудай миил 2-нь эхэнэрнүүд гэхэ мэтэ байна. Тарбагатайн ба Яруунын аймагуудта эхэнэрнүүдһээ нэгэшье секретарь үгы.

Эдэ фактнууд болбол эхэнэр коммунистнуудһаа кадрнуудые хүмүүжүүлхэ ба дэбжүүлхэ хүдэлмэриин дутамагаар ябуулагдадагые элеэр хэлэнэ. Ленин-Сталинай партиин хэрэгтэ эсэстээ хүрэтэр преданнэ, практическа хүдэлмэри дээрээ шалгагдаһан эхэнэрнүүдые дэбжүүлгэдэ онсо анхарал табиха ба тэдэнэй практическа хүдэлмэридэнь үдэр бүри туһалха шухала.

Санжимитыпов.

Загузинһаа жэшээ абагты!

Загузин болбол ажалай шанарые шалгалгаараа аймаг соогоо эрхимүүдэй нэгэндэ тоологдоно. Колхозно ургаса, олзо доход дээшэлүүлхын түлөө угаа ехээр оролдодог. Хүн бүхэнһөө шанартай хүдэлмэри эридэг ба тэрэниие түйлэдаг дээрэһээнь, „Майн 1“ колхоздонь агротехникэ бүрин сахигдажа, баян ургаса хуряагдаба. Загузин хадаа зарим плугшадай гүйхэнөөр хахалхадань дахин хахалуулдаг байгаа. Газар уһалха, ургасын буртаг үбһэнүүдые түүхэ г. м. шухала асуудалнуудые правлениин урда табидаг юм.

С. Рахметова.

Баруун Украиные польско дарлалтаһаа сүлөөлһэнһөө хойшо үнгэрһэн нэгэ жэлэй торшо соо, арадай элүүрые хамгаалгын хэдэн олон учреждениинүүд шэнээр эмхидхэгдэһэн байна.

Зураг дээрэ: Львов городдохи хүүгэдэй консультаци.

Колхозой центрые таарамжатай газарта түхеэрхэ

Колхозой ажахын центр болохоор газарые шэлэжэ ололго хадаа доро заагдаһан эрилтэнүүдые хангаха ёһотой гэбэл: гол шухала эдлүүриингээ газарта дүтэ, хүнэй хэрэглэхэ ба малай уһалха уһаар хангагданхай, барилга ябуулхада зохисотой, огород, сад тарихада ба бусад ажахыда таарамжатай байха ушартай.

Колхозуудай центрнүүдые түхеэрхэ газар шэлэн абалгадань туһалалсахын тулада, Аймсоведүүд болбол специалистнуудай хабаадалгатай комисси байгуулха ёһотой.

Зүгөөр, зарим (Баргажанай, Кяхтын, Яруунын ба бусад) районуудта колхозой ажахын центрнүүдэй усадьбые шэлэн абалга хангалтагүйгөөр ябуулагдана.

Яруунын аймагай „Социализм“ ба Баргажанай аймагай, Свердловай нэрэмжэтэ колхозуудай центрнүүдынь уһанһаа холо газарта байгуулагдаһан байна. Тиимэһээ, колхозникуудынь 2-5 илометрын газарһаа уһа зөөхэ баатай болоно.

Кяхтын аймаг дотор зарим колхозойгоо центрые, уһанда абтадаг газарта тодхоһон байха юм.

Мухар-Шэбэрэй, Баргажанай, Кяхтын аймагууд мүнөө хүрэтэр зарим колхозуудайгаа центрнүүдэй түхеэрэгдэхэ зохи отой газар олоодүй байһаар.

1940 оной планай ёһоор, манай республика дотор колхозой 120 центрнүүдэй табигдаха газар шэлэгдэхэ ба 30-е түсэблэгдэхэ ёһотой байгаа.

Мүнөө 14 колхозуудай центрнүүдэй проект табигдаа. Тэдэнэй тоодо: Яруунын аймаг дотор 6 колхозуудай, Иволгын—4, Баргажанай—2 ба бусад 18 колхозуудай центрнүүдэй план табигдажа байна.

Культурна болбосон центртэй болохын тулада колхозникууд өөһэдөө халуун оролдолгоёо гаргалсан, энэ хүдэлмэридэ эршэмтэйгээр хабаадалсаха ёһотой.

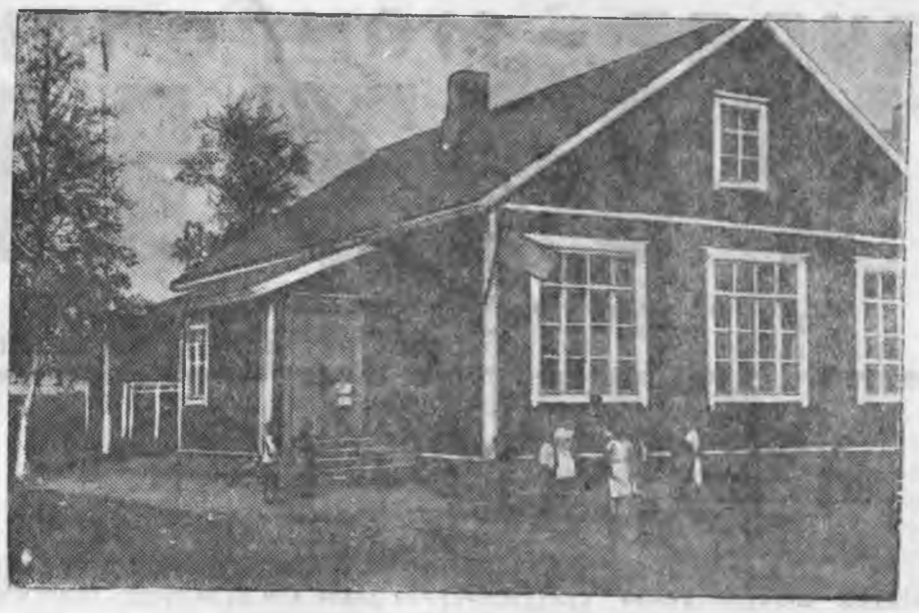
Перетолчин.

Жэлэйгээ планиие дүүргэхэ дүтэлөө

—Манайда соревнованиин үргэнөөр дэлгэрһэнэй ашаар, жэлэй план 9 һарын торшо соо 91,2 проц. дүүргэгдөөд байна,—гэжэ Улан-Удын „Труд“ промартелиин директор нүх. Зайцев мэдүүлнэ. Ажал ба продукциин шанар тухай Указуудай гараһанһаа хойшо, тус артельдэ стахановецуудай зэрги улам үргэдөө. Оёдолшод Крыжановская, Дмитриенко, Шестакович, Ощепкова, Цыдендамбаева, Мандаганова ба бусад үдэрэйгөө нормые 253 проц. хүрэтэр дүүргэжэ, Октябриин XXIII жэлэй ойе угтуулан, үвдэр бүтөөсэтэйгөөр ажаллажа байнад.

Эдэнэр, бүтөөсэтэйгөөр ажаллахынгаа хажуугаар, оборонно кружогуудай хүдэлмэридэ активнаар ханданад. Мүнөө, 9 хүн ПВХО-гэй, 5 хүн—ГСО-гэй значогуудтай болонхой.

Д. Цыденжапов.

Карельскэ перешеек дээрэхи шэнэ колхозуудта.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Койвистско районой „Красное Тайкино“ колхоздохи эхин шатын һургуулиин байшан.

А. Михайловой фото.

ҺЭРГЭЭН БОДХООЛГЫН ХVДЭЛМЭРИНVVДЭЙ ХАХАД ЖЭЛЭЙ ДVНГVVД

Карело-финскэ ССР-эй Совнаркомой түрүүлэгшэ нүхэр Проккопентэй хөөрэлдөөн

СССР-эй Верховно Соведэй VI Сессеэр Карельскэ АССР-ые Карело-Финскэ Союзна Советскэ Социалистическэ республика болгохо тухай закон абтаһан үдэрһөө хойшо тэбхэр хахад жэл үнгэрбэ. Шэнэ союзна республикада, Финляндитай мирнэ договорой ёһоор СССР-тэ таһаран ороһон территориин нилээд ехэхэн хубиинь үгтөө һэн.

Энэ үнгэрһэн 6 һара соо республикын шэнэ районуудта зохёонбайгуулгын угаа ехэ хүдэлмэринүүд хэгдээ. Хэдэн арбаад фабриканууд ба заводууд һэргээгдэн бодхоогдобо. Мүнөө республика болбол виипурскэ хадааһанай заводой, рубероиднэ, парфюмерно-мылэ шаналгын заводуудай, тамахинай фабрикын, мельничнэ комбинадай гаргаһан продукцинуудые ашаглан хэрэглэжэ байна. Сортавальскдахи ба лахтенпохско фанернэ заводууд, нооһоболбосоруулгын ба бүд нэхэдэг фабриканууд, модоүйлэдбэрилгын ба кирпич бүтөөлгын хэдэн олон тоото заводууд, мебельнэ ба бусад фабриканууд ашаглалгада үгтэнхэй. 14 томонууд механизированнэ предприятинуудай «Выборглес» ба «Сортаваллес» трестнүүд шэнэ территори дээрэ эмхидхэгдээ, мүнөө шэнэ районуудта целлюлозно-саарһанай ба модоболбосоруулгын промышленностьда модобэлэдхэлгэ ябуулагдажа байна.

Карело-Финскэ ССР-эй шэнэ районуудахи целлюлозно-саарһанай промышленностиин предприятинуудые һэргээн бодхоолгодо ба шэнэдхэлгэдэ 170 миллион түхэриг гаргашалагдана.

Хүдөө ажахы амжалтатайгаар хүгжэжэ байна. Һүтэ малажалай, буга үсхэбэрилгын, свекловична 12 совхозууд, 8 машинно-тракторна ба 1 загаһабарилгын станцинууд байгуулагдаа. Нүүжэ ерэгшэд-колхозникууд болбол 306 хүдөөажахын ба 5 загаһабарилгын томонууд артельнүүдые эмхидхэбэ.

Городуудай хүн зоной тоо үдэр ерэхэ бүри олошорно. Жэшээлхэдэ, Сортавала дээрэ урдань 5000-һаа дээшэ бэшэ хүн байһанаа, мүнөө 11000-һаа дээшэ болобо.

Коммунальна ажахые һэргээн бодхоохын тулада нилээд ехэ хүдэлмэри хэгдээ. 53000 квадратна метр байрын талмайтай хэдэн олон гэр байранууд капитальнаар ремонтлогдобо. Томонууд предприятинуудые тойруулан культурна болбосоронгы, хүдэлмэришэдэй поселогууд байгуулагдажа байна. Электрическэ харилсаанууд, телефон, водопровод хаа-хаанагүй заһагдаа. Хэдэн зуугаад магазинууд, театрнууд, кино, библиотекэнүүд, зошодой байранууд, банинууд нээгдэһэн байна.

Виипури дээрэ тарамвай ябуулагдаа, газова завод хүдэлмэрилжэ эхилээ. Ехэхэнүүд городуудта автобусна ябалга табигдаа.

Арадай гэгээрэлгээр ба элүүрые хамгаалалгаар угаа ехэ хүдэлмэринүүд хэгдээ.

Һуралсалай жэлэй эхилхэ хүрэтэр шэнэ районуудта 200 һургуулинууд нээгдэжэ, тэдээндэ мүнөө 20000-һаа дээшэ һурагшад хабаадуулагданхай. Хэдэн олон больницанууд, хүүгэдэй садууд ба яслинууд шэнээр байгуулагдаа. республикынгаа шэнэ районуудта ниинууд—Кирва ба Канкала—амарагшадые абалгада бэлэн.

Карело-Финскэ ССР-эй партийна ба партийнабэшэ большевигүүд болбол республикынгаа шэнэ районуудта нилээд ехэ хүдэлмэри ябуулаа. Зүгөөр энэ хадаа үшөө лэ бүгэдэ бэшэ гээшэ, бидэнэр улам һайнаар хүдэлмэрилхэ ёһотойбди. Карело-финскэ арад тушаа табигдажа байгаа парти ба правительствын анхарал ба оролдолго болбол манай урда табигдаһан бүхы зорилгонуудые бүрин гүйсэдхэлгэдэ бидэниие зоригжуулна.

Петропавловск, октябриин 5. (ТАСС).

Ажахын хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй һуралсал

Втузуудай дэргэдэхи үдэшын ба заочно таһагуудта һуралсалай жэл эхилбэ

Ажахын хүтэлбэрилхы хүдэлмэришэдэй һуралсахын тула промакадеминүүдэй ба втузуудай дэргэдэхи үдэшын ба заочно отделенинүүдтэ һуралсалай жэл октябриин 7-һоо эхилбэ. И. В. Сталинай нэрэмжэтэ Бүхэсоюзна промакадемиин (Москва) нэгэдэхи гурбан курснуудта 120 хүн оробод. Тэндэ химическэ, металлургическа ба энергетическэ факультедүүд байгуулагданхай. Факультедүүдтэ хэшээлынь неделидээ 4 удаа ябуулагдана. Һуралсалайнь болзор—5 жэл хахад, һүүлэйнь жэл хахадые үйлэдбэриһөө таһаралтатайгаар һуралсаха байна.

В. М. Молотовай нэрэмжэтэ хүнгэн индустриин Бүхэсоюзна промакадемидэ 66 хүн абтаа: московско предприятинуудай директорнүүд ба тэдэнэй орологшод, цехүүдэй начальнигууд. Абтагдагшадай дунда ордентод—5 хүн бии. Киевскэ промакадемиин үдэшын отделенидэ 29 оробо. Һуралсагшад хадаа хүнгэн индустряар гол түлэб гаргагдадаг бүхы продукцинуудай үйлэдбэрилгын процесснүүдые шудалан үзэхэ байна.

Ажахые эрхилэгшэдэй һуралсахын тула заочно һуралсалгын Бүхэсоюзна индустриальна институдай дэргэдэ промакадемиин программаар заочно отделени нээгдээ. Тэрээндэ октябриин 7 хүрэтэр 170 хүн ороһон байна. Тус отделени хадаа машинабайгуулгада, химическэ промышленностьда, промышленна ба гражданска барилгануудта, электропромышленностьда кадрнуудые бэлэдхэхэ байна.

(ТАСС).

КАДРНУУДЫЕ ХVМVVЖVVЛГЭ БА ЭКОНОМИЧЕСКА НАУКА

(Түгэсхэл. Эхинь үсгэлдэрэй номерто).

***

Социализмын экономикые шэнжэлэн үзэлгэдэ экономистнуудай урдань ямар угаа ехэ аргабайдалнууд нээгдээб! Гигант ехэ үйлэдбэриин хүсэнүүдые бүхы общиствын, ажалшадай ашатуһада—планай ёһоор, зүбөөр хэрэглэлгэдэ үндэһэлһэн үйлэдбэриин арга түүхэдэ түрүүшынхеэ байгуулагдаа. Ажахын олоянзын ажабайдалынь социалистическэ гүрэнөөр шэглүүлэгдэдэг нийтын тиимэ строй байгуулагдаа. Социализм тухайда марксистска һургаал хадаа бүхыдөө марксистска теориие, тусхайлбал—политическэ экономиие гигант ехээр баяжуулһан, Ленин ба Сталинай хүдэлмэринүүд соонь зохёон тодорхойлогдоо. Ажахын байгуулалтын асуудалнууд тушаа парти ба правительствын тогтоолнууд соо хэдэн миллион хүнүүдэй угаа ехэ опыдуудынь нийтэлэгдэһэн байна. Практигууд-ажахынхид болбол социализмын экономикые, тэрэнэй гол проблемэнүүдые ойлголгодо тусгаар ехэ сэнтэй тодорхой материалнуудые суглуулаа.

Манай научна хүдэлмэрилэгшэд—экономистнууд хадаа тэдэнэрэй урдань нээгдэһэн угаа ехэ аргабайдалнуудые шэнжэлэлгын хүдэлмэридэ мүнөө хүрэтэр хүсэд хэмжээгээрэнь хэрэглэнэгүй. Тэдэнэр болбол шэнжэлэлгын хүдэлмэридэ шухала, үнэхөөрөө барагдашагүй баян манай ажахын бодото практика тээшэ нюурааран үшөө лэ хандаадүй. Социалистическэ предприятиин экономикые манайда тон багаар үзэнэд.

Практигууд—ажахынхид, партийна хүдэлмэрилэгшэд болбол экономикодо тон ехээр һонирхонод. Ленинграддахи Москвадахи ба бусад городуудахи партийна организацинуудай үүсхэлээр активые экономическа эрдэмдэ һургаха семинаринууд байгуулагдаа, лекцинүүд уншагдана. Научна институдуудшье, тусхайлбал—СССР-эй наукануудай Академиин экономикын Институт болбол энэ хэрэгтэ активнаар орохо ба социалистическэ предприятиин экономикын проблемэнүүдые шэнжэлэн тодорхойлхын түлөө, тус дисциплинээр туһалбаринуудые байгуулхын түлөө эршэмтэйгээр оролсохо сагынь болоо.

Манай социалистическэ бодото байдал хадаа теоретическэ гайхамшаг һонирхолтой ба угаа ехэ практическа удхашанартай олон проблемэнүүдые экономическа наукын урдань табина: Үйлэдбэриин хүсэнүүдые социалистическэ ёһоор хубаарилга ба ороной экономическа районлолго; арадай социалистическэ ажахыдахи ажалай ба хүдэлмэриин хүсэнэй асуудалнууд; промышленностиин шухалын шухала һалбаринуудахи, СССР-эй экономическа гол зорилгые шиидхэхэ тодорхой замууд; колхозуудта нийтын ажахые хүсэтэйгөөр хүгжөөхэ зорилгонууд—иимэ темэнүүдые нэрэлбэл хүрэхэ байна. Экономистнууд болбол манай сталинска үедэ таатай, арадай ажахын социалистическэ системын шухалын шухала проблемэнүүдтэ научна анализ үгэхэ, хэдэ хэдэн хүсэдсэнтэ шэнжэлэлгэнүүдые хангаха ёһотой.

***

Социалистическэ экономикын гайхамшаг онсо илгаануудай нэгэниинь юуб гэбэл, ажахын байгуулалта, тэрэнэй зорилгонууд хадаа советскэ хэдэн миллион хүнүүдэй анхарха ба бодомжолхо, омогорхохо ба хүхихэ зүйлынь болоо. Буржуазна байгуулалтын условинуудта ажахын һалбари болбол тон үсөөн нюурнуудай: эд зөөри эзэмдэгшэдэй, трестнүүд ба банкнуудые хүдэлгэгшэдэй, гүрэнэй дээдэ чиновнигуудай хүсэд ба хизааргүй мэдэлдэнь үгтэһэн байна. Эдэ нюурнууд, Марксын нэрэлдэг ёһоор, «капиталистическэ үйлэдбэриин агентнууд» хадаа өөһэдынгөө байдалайшье талаар болоходоо, бодото байдалые научна ёһоор ойлгохые оролдодоггүй юм,—ушарынь, капитализмын хүгжэлтэдэ бодото научна анализ болбол тэдэнэртэ һайн юумые тохёолдуулхагүй байна.

Социализм хадаа ажахын ябуулгые ба ажахын хүтэлбэриие ажалшадай үргэн массануудта дүтэ ба түрэл хэрэг болгоо. Капитализмһаа социализмын үлэмжэ байһан шиидхэхы зүйлнүүдэй нэгэниинь—энээндэ; тэрэнэй дылдэшэгүй хүсэшадалайнь источнигуудай нэгэн—энээндэ. Предприятинуудахи стахановска хүдэлөөн, полинууд дээрэхи стахановска ургасанууд, Хүдөөажахын бүхэсоюзна выставкын экспонадууд болбол эхэ оронойгоо ажахые сэсэглүүлэн һалбаруулха тухайда советскэ хүнүүдэй анхаралынь тоогүй олон жэшээнүүдээр харуулна. Ехэ ба бага ажахын хүтэлбэрилэгшэд болбол өөһэдынгөө зорилгонуудые тодорхойгоор мэдэхын тулада, тус зорилгонуудые дүүргэхын түлөө тэмэсэлдэ массануудые амжалтатайгаар хүтэлбэрилхын тулада, ажахын процессүүдые гүнзэгыгөөр ойлгохо гэжэ эрмэлзэнэд. «Социалистическэ үйлэдбэриин агентнууд» хадаа научна нийтэлэлгэ ба бодото байдалые научна ёһоор ойлголгые шудалха гэһэн тон ехэ хүсэлтэй. Социализмын экономикодохи наука ба практикын союз болбол толотомо результадуудые үгэхэ ёһотой.

А. ЛЕОНТЬЕВ.

Заһабари

Манай газетын үсэгэлдэрэй номерто, эхин нюурта „Харюусалгатайгаар хандаһанай результат“ гэжэ статьягай һүүлшын абзац соо, дээрэһээ долоодохи мүртэ гараһан алдууе „...унаагай хүсые үндэр бүтөөсэтэйгөөр...“ гэжэ заһажа уншахые гүйнабди.

Редакци.

Харюусалгата редактор **Р. БИМБАЕВ**

Адрес редакции: г. Улан Удэ, ул. Каландарашвили 19. Телефоны: отв. редактора—31-23; секретариат—3-44; отделов партийной жизни, агитации и пропаганды—7-55 (2 зв.); сельхоз. отдела—7-55; отделов кадров и писем—5-07.

Н-4180 78 Типография НКМП.